

Sygn. akt VIII U 1927/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Katarzyna Stefańczyk

po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 2014 r. w Gliwicach

sprawy E. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania E. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 26 czerwca 2013, 26 listopada 2013 r. **nr** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 18 czerwca 2013r.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt. VIII U 1927/13

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 26 czerwca 2013r. i 26 listopada 2013r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu E. K. prawa do emerytury w niższym wieku w oparciu o art. 184 w związku z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz.U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.) w związku z tym, iż nie udowodnił on 15 – letniego okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach przy pracach wymienionych w wykazie A.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do wcześniejszej emerytury. Podniósł, że wykonywał pracę w warunkach szczególnych przez okres ponad 15 lat i tym samym spełnia warunki do przyznania prawa do emerytury.

Ubezpieczony, po ostatecznym sprecyzowaniu domagał się ustalenia, iż w okresie od 1 września 1982r. do 31 stycznia 1989r. wykonywał pracę w szczególnych warunkach.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił co następuje:

Ubezpieczony E. K., urodzony (...) w dniu 10 maja 2013r. złożył wniosek o emeryturę w wieku niższym niż 65 lat z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony 60 lat ukończył (...).

Skarżący, na dzień 1 stycznia 1999r., legitymuje się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze ponad 25 lat, w tym ostatecznie udowodnił jedynie 10 lat, 5 miesięcy i 8 dni okresów pracy w szczególnych warunkach wymienionej w wykazie A.

Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Po przeanalizowaniu sprawy ZUS wydał zaskarżoną decyzję.

Organ rentowy wydając zaskarżoną decyzję nie uznał za pracę w warunkach szczególnych, m.in. pracy wykonywanej w okrasie od 1 września 1982r. do 31 stycznia 1989r. w Hucie (...) w G., ponieważ zakład pracy nie uwzględnił tego okresu, jako pracy w szczególnych warunkach w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

W toku procesu Sąd ustalił, iż w spornym okresie zatrudnienia w Hucie (...) w G. od 1 września 1982r. do 31 stycznia 1989r. ubezpieczony pracował na stanowisku wytaczarza. Pracę wykonywał na wytaczarce, która znajdowała się na Wydziale Remontowym. Praca odwołującego na powyższym stanowisku polegała na obsłudze urządzeń służących do obróbki wiórowej materiałów metodą skrawania. Pracował przy obrabianiu elementów konstrukcji, części zamiennych na potrzeby wydziałów produkcyjnych huty, np. panewki. Obrabiał elementy z brązu, mosiądzu, żeliwa, staliwa, bakelitu, białego metalu (stop łożyskowy cynku i aluminium). Proces obróbki, w zależności od obrabianego materiału powodował powstawanie hałasu i pyłów.

Materiał dostarczany na wytaczarkę o dużych gabarytach był transportowany i ustawiany przy pomocy suwnicy, mocowany na stole do obróbki przy użyciu specjalnego uchwytu, a następnie obrabiany. Ubezpieczony miał także uprawnienia hakowego i wykonywał pracę podsuwnicowego związaną z transportem materiałów do montażu na stole obróbczym.

Praca ubezpieczonego wiązała się nadto ze szlifowaniem i ostrzeniem narzędzi służących do obróbki materiałów.

Pracę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie był kierowany do innych prac.

W sąsiedztwie stanowiska pracy ubezpieczonego w odległości od kilku do kilkunastu metrów znajdowały się: stanowiska spawalnicze, kuźnia, w której pracował dwa młoty i stanowiska ślusarskie.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: wyjaśnień odwołującego (zapis rozprawy z dnia 10 czerwca 2014r. 3 min. 22 sek. – 11 min. 13 sek.), zeznań świadków: J. D., J. M., G. N. i J. N. (zapis rozprawy z dnia 18 marca 2014r. 19 min. 48 sek. – 44 min. 24 sek.), akt osobowych ubezpieczonego oraz akt organu rentowego dołączonych do akt sprawy.

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd dał w pełni wiarę zeznaniom świadków i wyjaśnieniom ubezpieczonego, gdyż są spójne i wzajemnie się potwierdzają. Należy również podkreślić, że zarówno świadkowie, jak i sam ubezpieczony precyzyjnie i w sposób nie budzący najmniejszej wątpliwości określili charakter pracy odwołującego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego, E. K. zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2009r., nr 153, poz. 1227 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

W zakresie określenia wieku emerytalnego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ww. ustawy, rodzajów prac lub stanowisk oraz warunków, na podstawie których ubezpieczonym przysługuje prawo do emerytury art. 32 ust. 4 odsyła do uregulowań Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.).

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 i 2 ww. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Natomiast jak stanowi § 1, ust 1 i 2 rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami". Właściwi ministrowie, kierownicy urzędów centralnych oraz centralne związki spółdzielcze w porozumieniu z Ministrem Pracy, Płac i Spraw Socjalnych ustalają w podległych i nadzorowanych zakładach pracy stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B.

W myśl § 3 i 4 rozporządzenia, pracownik który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w załączonym do rozporządzenia wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 60 lat dla mężczyzn
2. ma wymagany 25 letni okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zaś do okresów zatrudnienia w szczególnych warunkach, zalicza się także okresy pracy górniczej w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz okresy zatrudnienia na kolei w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników kolejowych i ich rodzin.

Przedmiotem sporu pozostawało ustalenie, czy okresy zatrudnienia E. K. w Hucie (...) w G. w okresie od 1 września 1982r. do 31 stycznia 1989r. można uznać z okresy pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na danym stanowisku, wykonywanej w szczególnych warunkach, a tym samym, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, po ukończeniu 60 roku życia.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych według art. 184 jest spełnienie przesłanki stażu przed dniem 1 stycznia 1999r. Brak w treści art. 184 przesłanki końcowej daty spełnienia pozostałych warunków nabycia uprawnień

emerytalnych (tj. na dzień 31 grudnia 2008r.) powoduje, że ubezpieczeni, którzy w chwili wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych posiadali wymagany okres ubezpieczenia (szczególny i zwykły), mogą realizować prawo do emerytury na starych zasadach po osiągnięciu wieku emerytalnego określonego w art. 32 również po dniu 31 grudnia 2008r. oraz nieprzystąpieniu do OFE albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa. Wszystkie przesłanki muszą zostać spełnione łącznie.

Należy podkreślić, że okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

W oparciu o delegację ustawową zostało wydane przez Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego Zarządzenia Nr 3 z dnia 30 marca 1985r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu budownictwa i przemysłu maszynowego), którego Załącznik Nr 1 stanowi stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do niższego wieku emerytalnego, wymienione w Wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8, poz. 43 ze zm.). Dział III tego Załącznika zatytułowany „W hutnictwie i przemyśle metalowym” pod pozycją 78 „Szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne”, punkt 4 wymienia stanowisko: „ostrzarz”, a punkt 8 wymienia stanowisko: „ślusarz – wyrównywacz tarcz szlifierskich”. Nadto pod pozycją 86 (...) suwnic”, punkt 2 wymienia stanowisko: „hakowy, podsuwnicowy”.

Według oceny Sądu postępowanie dowodowe przeprowadzone w tej konkretnej sprawie wykazało w sposób jednoznaczny, że ubezpieczony E. K. ukończył 60 rok życia, i na dzień 31 grudnia 1998r. udowodnił łącznie ponad 25 lat okresów składkowych

i nieskładkowych, w tym ponad 15 lat pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach. Nie budzi wątpliwości Sądu, że praca ubezpieczonego

w Hucie (...) w G. w okresie od 1 września 1982r. do 31 stycznia 1989r. na stanowisku: wytaczarza była faktycznie pracą w warunkach szczególnych określoną:

w wykazie A dziale III:

- poz. 78, pkt 4 i 8 tj. pracą ostrzarza i ślusarza – wyrównywacza tarcz szlifierskich, a nadto
- poz. 86, pkt 2 tj. pracą hakowego.

Organ rentowy nie uwzględnił odwołującemu spornych okresów pracy, argumentując że zakład pracy nie uwzględnił tego okresu, jako pracy w szczególnych warunkach.

Trzeba jednak podkreślić, iż w myśl z ugruntowanego już stanowiskiem judykatury i doktryny „sądy pracy i ubezpieczeń społecznych rozpoznając sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych dokonują kontroli zgodności decyzji administracyjnych wydanych w tych sprawach z prawem w trybie odrębnym określonym w kodeksie postępowania cywilnego, w którym to trybie **nie obowiązują ograniczenia dowodowe obowiązujące w postępowaniu administracyjnym tocącym się przed organami rentowymi**” (vide – wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 12 kwietnia 1996r., sygn. akt III AUr 235/96, Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 1997r., nr 1, poz. 2). Z kolei w wyroku z dnia 25 lipca 1997r. sygn. akt II UKN 186/97 Sąd Najwyższy stwierdził, że: „W postępowaniu sądowym nie obowiązują ograniczenia, co do środków dowodowych stwierdzających wysokość zarobków lub dochodów stanowiących podstawę wymiaru emerytury lub renty określone

w § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1984r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.)”(OSNP z 1998r, Nr11, poz. 342).

Tak więc w postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych mogą być przeprowadzane wszelkie dowody zmierzające do prawidłowego rozstrzygnięcia, w tym zeznania świadków.

Z powyższych przyczyn, Sąd stwierdził, że E. K. z momentem osiągnięcia wieku 60 lat spełnia łącznie wszystkie warunki niezbędne do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184, ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009r., Nr 153, poz. 1227 ze zmianami), a tym samym jej odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę, Sąd na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak sentencji wyroku.

SSO Jolanta Łanowy